

Landstingsstyrelsen

**Mål och budget för år 2017 och plan för åren
2018–2020 samt investeringsbudget för år 2017 och
inriktningsnivåer för planåren 2018–2021****Ärendebeskrivning**

Mål och budget för år 2017 och plan för åren 2018–2020 samt investeringsbudget för år 2017 och inriktningsnivåer för planåren 2018–2021.

Förslag till beslut

Socialdemokraterna föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

- 1 *att fastställa Socialdemokraternas förslag till mål och budget för Stockholms läns landsting för år 2017 samt flerårsberäkningar för åren 2018–2020*
- 2 *att fastställa Socialdemokraternas förslag till resultatbudget, balansbudget och finansieringsbudget för år 2017 och planer för åren 2018–2020*
- 3 *att fastställa Socialdemokraternas förslag till investeringsbudget för år 2017 inklusive plan för år 2018-2021*
- 4 *att fastställa skattesatsen för Stockholms läns landsting för år 2017 till 12,08 kronor per skattekrona*
- 5 *att fastställa landstingsbidrag och resultat- och avkastningskrav för respektive nämnd/styrelse och bolag*
- 6 *att fastställa Socialdemokraternas förslag till taxor och avgifter för år 2017*

- 7 *att godkänna förslag till tidplan för budgetprocess 2018 samt tillhörande direktiv*
- 8 *att uppdra åt nämnder, styrelser och bolagsstyrelser att till landstingsstyrelsen avlämna månadsrapporter, prognoser, tertialrapport, delårsrapport, årsbokslut, medarbetarrapporter, miljörapporter, årsredovisning och övriga erforderliga underlag till landstingets koncernbokslut och övrig uppföljning i enlighet med de anvisningar som landstingsdirektören utfärdar på landstingsstyrelsens uppdrag*
- 9 *att bemyndiga landstingsstyrelsen att göra justeringar av teknisk art avseende denna budget*
- 10 *att åberopa synnerliga skäl för att upprätta en budget där intäkterna inte överstiger kostnaderna för år 2017 och planer för åren 2018-2020 med hänsyn till de omställningskostnader som planeras inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård*
- 11 *att uppdra åt nämnder, styrelser och bolagsstyrelser att utforma sina respektive slutliga budgetar i enlighet med vad budget 2017 medger*
- 12 *att uppdra åt nämnder, styrelser och bolagsstyrelser att senast den 27 oktober 2016 överlämna behandlad slutlig budget till landstingsstyrelsen i enlighet med de anvisningar som landstingsdirektören utfärdar på landstingsstyrelsens uppdrag*
- 13 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att anmäla slutlig budget 2017 till landstingsfullmäktige vid fullmäktigesammanträdet den 13 december 2016*
- 14 *att partistöd ska betalas ut enligt reglemente för partistöd för tiden 15 oktober 2016 till och med 14 oktober 2017*
- 15 *att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla landstingets styr- och ledningssystem med inriktning på styrande dokument, målstyrning och övergripande styrmodell*
- 16 *att fastställa indikatorer för att mäta landstingets mål*
- 17 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda möjligheten till samlokalisering av landstingets centrala förvaltningar*
- 18 *att Stockholms läns landsting ansöker till regeringen om att bilda Region Stockholm med utökade befogenheter rörande den regionala*

utvecklingen

- 19 *att godkänna föreslagna ändringar i specifika ägardirektiv för Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (LS 2016-0473)*
- 20 *att uppdra åt landstingets ombud på Ambulanssjukvården i Storstockholm AB:s bolagsstämma att rösta för föreslagna ändringarna i specifika ägardirektiv för Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (LS 2016-0473)*
- 21 *att varje investering som ska genomföras ska kunna påvisa ett effektivare användande av landstingets resurser genom mer vård eller ökat resande i kollektivtrafiken*
- 22 *att ge Landstingsstyrelsen i uppdrag att utforma ett förslag som effektiviserar landstingets förvaltningar och successivt reducerar de årliga kostnaderna med 500 mnkr till 2020*
- 23 *att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att stärka uppföljningen av akutsjukhusen under perioden av omställning*
- 24 *att ge Landstingsstyrelsen i uppdrag att utforma ett förslag på anpassat konsultanvändande inom landstingets förvaltningar motsvarande en successivt minskande årlig kostnad med 500 miljoner kronor till 2020*
- 25 *att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att se över regelverken för befintliga och tillkommande vårdval för att säkerställa att regelverken säkrar en hållbar kostnadsutveckling och vård efter behov*
- 26 *att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram en långsiktig plan för förlossningsvården*
- 27 *att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att skapa en sammanhållen innovationsverksamhet inom landstinget*
- 28 *att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att förtydliga Landstingsarkivets uppdrag, styrning och arbetssätt samt se över den organisatoriska placeringen*
- 29 *att ändra kategoritillhörighet från strategisk fastighet till marknadsfastighet för fastigheterna Glaven 6, 8 och 12 samt Tegelbruket 4 i Stockholms stad*
- 30 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att inleda försäljning av fastigheterna Glaven 6, 8 och 12, Tegelbruket 4, Riset 11, Provröret 16, Ingulv 1,*

Söderbymalm 3:241, Borrsvängen 9 samt Husby 3:35

- 31 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att stycka av del av fastigheten Sabbatsberg 16 för att möjliggöra försäljning av fastigheten*
- 32 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att analysera och föreslå inriktning för den kommande försäljningsprocessen för del av fastigheten Asplunden*
- 33 *att ändra kategoritillhörighet från strategisk fastighet till marknadsfastighet för fastigheterna Haga 4:17, del av Haga 4:18 och Haga 3:18 i Solna stad*
- 34 *att se över ersättningssystemen i vården och sträva efter att övergå successivt till ersättning utifrån hela sjukdomsförlopp och vårdens faktiska resultat*
- 35 *att godkänna Karolinska Universitetssjukhusets hyreskontrakt för administrativa lokaler*
- 36 *att godkänna ianspråktagande år 2017 av reservering för att täcka framtida kostnader för omstrukturering i samband med framtidens hälso- och sjukvård*
- 37 *att fatta utredningsbeslut för de investeringsobjekt som framgår av Socialdemokraternas budget*
- 38 *att fatta inriktningsbeslut för de investeringsobjekt som framgår av Socialdemokraternas budget*
- 39 *att fatta genomförandebeslut för de investeringsobjekt som framgår av Socialdemokraternas budget*
- 40 *att avbryta projekt Roslagsbanan till Arlanda efter genomförd dokumentering under 2016*
- 41 *att avbryta projekt Spårväg Linje 4 efter genomförd dokumentering under 2016*
- 42 *att godkänna att styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB gör en prisjustering motsvarande en ökning av prislistan för 2016 med 2,5 procent från den 1 januari 2017*
- 43 *att i samband med behandling vid Skandionkliniken i Uppsala, utöver eventuell patientavgift, av patienter som är bosatta eller*

stadigvarande vistas i landstinget samt vid behov av närstående, ta ut en avgift om 100 kronor per dygn avseende vistelse på patienthotell, kost och hemresor (LS 2016-0541)

- 44 *att godkänna takpriser för biljetter i Mälardalstaxan i enlighet med MÅLAB:s förslag*
- 45 *att godkänna att MÅLAB kan fastställa pris på tilläggsbiljetter för på- och avstigning vid Arlanda C utifrån aktuella villkor med infrastrukturförvaltaren A-Train*
- 46 *att godkänna att MÅLAB, i det fall MÅLAB:s ägare höjer priset på biljett med motsvarande geografisk giltighet, kan höja priset på biljett i Mälardalstaxan till samma nivå*
- 47 *att godkänna att MÅLAB, för tillkommande relationer som inte omfattas av bifogat förslag, kan fastställa priser för biljetter i enlighet med samma principer som för beslutade biljetter*
- 48 *att ge Landstingsstyrelsen i uppdrag att tillsätta en extern revision av upphandling och avtal rörande Nya Karolina Solna (NKS)*
- 49 *att omförhandla OPS-avtalet för Nya Karolinska sjukhuset*
- 50 *att minska energiförbrukningen i Stockholms läns landsting med 50 procent till 2030*
- 51 *att under 2017 besluta om en färdplan för regionens klimatmål – med konkreta strategier*
- 52 *att ta fram ett mål för kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna som relaterar till trafikverket rapport som visar att krävs en minskning av bilresandet på 14 procent i länet till 2030 för att klara de nationella klimatmålen*
- 53 *att alla avtal med utförare av hälso- och sjukvården ska ha tydliga forsknings- och utbildningsuppdrag så att hela sjukvården bidrar till utvecklingen av nya behandlingsmetoder, läkemedel, arbetssätt med mera*
- 54 *att utöka landstingsstyrelsens medel för forskning, utveckling och utbildning med 100 mkr för 2017.*

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

- 55 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att ta initiativ till ett Innovationsråd med representanter från KI och KTH, för landstinget, och för life science-industrin*
- 56 *att utöka innovationsfonden med 10 miljoner som ska underlätta för sjukvårdsverksamheter att pröva nya arbetsätt, läkemedel med mera*
- 57 *att utveckla ett IT-baserat informationssystem för diabetesvården*
- 58 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att i landstingets FoU-arbete stödja och ta del av regeringens life science-samordning*
- 59 *att avsätta 3 miljoner kronor för att utveckla ett IT-baserat informationssystem för diabetesvården.*
- 60 *att avsätta 15 miljoner kronor till Innovationsplatsen, SLL Innovation och Idérådet för att höja innovationstakten i landstinget.*
- 61 *att avsätta 5 miljoner kronor till en samnordisk satsning på Alzheimerforskning- och utveckling i Stockholms län*
- 62 *att avsätta särskilda medel för forskning om åldrandets sjukdomar och vårdens organisation för äldre multisjuka*
- 63 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att i dess arbete med ett samlat ansvar för landstingets IT standardisera IT-system och applikationer för en snabbare utveckling och implementering av e-hälsotjänster i landstinget.*
- 64 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden ändra avtal och ersättningssystem så att dessa stödjer utvecklingen av och implementeringen av e-hälsotjänster.*
- 65 *att garantera heltidsanställning som norm för medarbetarna i landstinget*
- 66 *att tillsammans med utbildningens huvudmän starta en verksamhetsintegrerad specialistsjuksköterskeutbildning med kollektivavtalsenlig utbildningsanställning, d.v.s. en akademisk specialisttjänstgöring (AST)*
- 67 *att Stockholms läns landsting ska ha en god tillgång till och vara självförsörjande på AT-platser*

- 68 *att* Stockholms läns landsting skall ställa sociala krav i nivå med kollektivavtal på leverantörer, samt underleverantörer vid upphandlingar i all verksamhet
- 69 *att* införa ett kompetens- och valideringscentrum så att nyanlända så snabbt det är möjligt får sin kompetens validerad och att de kunskaper som saknas kan inhämtas på ett smidigt sätt i vården
- 70 *att* införa ett arbetstidsförläggningssystem där medarbetarna i större grad kan påverka hur arbetstiderna utarbetas och implementeras
- 71 *att* ställa krav på personalövertagande i upphandlingar och verksamhetsövergångar för att behålla kontinuitet och kvalitet i upphandlade tjänster
- 72 *att* införa en landstingsövergripande princip om att inga medarbetare ska behöva arbeta mer än två av fem helger
- 73 *att* införa en landstingsövergripande princip om att minskat treskiftesarbete ska gälla vid arbetstidsförläggning
- 74 *att* införa nolltolerans mot osakliga löneskillnader
- 75 *att* inrätta fler tjänster inom landstinget för personer med funktionsnedsättning
- 76 *att* höja nivån för ersättningen till primärvården med 600 mnkr fram till 2020 genom en första höjning med 300 mnkr 2017, och därefter ytterligare successiva nivåhöjningar om 100 mnkr vardera för åren 2018-20
- 77 *att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att omedelbart avbryta utredning och andra förberedelser för en privatisering av ytterligare akutsjukhus
- 78 *att* utarbeta en etableringsstrategi i syfte att kontrollera den geografiska etableringen av vårdaktörer för att säkerställa att länets medborgare får en jämlik tillgång till såväl primär- som specialistvård
- 79 *att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utreda hur ett geografiskt ansvar för hälsa i primärvården skulle kunna utformas

- 80 *att erbjuda hälsosamtal i hemmet för äldre över 75 år*
- 81 *att erbjuda hälsosamtal för vuxna inom primärvården*
- 82 *att ersättningssystemet inom primärvården ska fortsätta att utvecklas så att en mindre andel av ersättningen för vårdcentralerna betalas ut vid besök, och mer utifrån behovet bland patienterna på vårdcentralen.*
- 83 *att hälso- och sjukvården aktivt ska motverka all form av våld och förtyck i nära relationer*
- 84 *att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram en strategi för hur landstinget kan anställa demenssjuksköterskor inom primärvården*
- 85 *att införa en garanti som innebär att alla cancerpatienter får behandling inom fyra veckor efter remiss*
- 86 *att utreda hur ett eventuellt screeningprogram för lungcancer skulle kunna se ut*
- 87 *att införa en mobil mammografienhet*
- 88 *att återställa den högre ersättningen för medicinsk abort i vårdval gynekologi*
- 89 *att tillsätta en regional jämlikhetskommission*
- 90 *att säkerställa att nya etableringar av vård alltid sker med jämlikhetsfokus så att hela länet får del av vårdutbudet*
- 91 *att ge jourläkarbilen ett särskilt uppdrag att besöka sjuka barn, samt utöka tjänsten till två bilar*
- 92 *att garantera att föräldrar som vill ska ha rätt att ha en barnmorska närvarande under hela den aktiva förlossningen*
- 93 *att hälso- och sjukvårdsnämnden att ta fram ett förslag på hur bemanningen inom neonatalvården kan ökas*
- 94 *att utöka antalet familjecentraler*

- 95 *att återinföra målet om att akut sjuka patienter ska nås av en ambulans inom 10 minuter i 75 procent av fallen*
- 96 *att utveckla ersättningsystemet och förfrågningsunderlag för att husläkarmottagningar som styr mot en mer jämlig fördelning av vårdens resurser, ett tydligare hälsouppdrag och utökat psykiatriskt uppdrag*
- 97 *att införa bedömningsbilar vid icke livshotande tillstånd*
- 98 *att avskaffa vårdval förlossning i syfte att säkerställa tillräcklig förlossningskapacitet*
- 99 *att öppna ytterligare en förlossningsenhet på S:t Görans sjukhus*
- 100 *att upprätta en barnmorskeledd förlossningsenhet på Karolinska sjukhuset Huddinge*
- 101 *att ge 1177 Vårdguiden ett utökat uppdrag som innebär att de kan hjälpa patienter att boka tid på vårdcentral eller hos annan vårdgivare*
- 102 *att göra en översyn av hela ambulansverksamheten i Stockholms läns avseende organisation, kapacitet, hygien och arbetsmiljörelaterade frågor*
- 103 *att förbättra utvärderingen och uppföljningen av kvaliteten inom rehabiliteringen och se över behovet av stöd till anhöriga*
- 104 *att utreda tilläggsuppdrag geriatrik inom primärvården*
- 105 *att utöka antalet vårdplatser i geriatriken*
- 106 *att säkerställa och öka direktinskrivningen på geriatriken*
- 107 *att inrätta omvårdnadsenheter vid akutsjukhusen för ett säkrare omhändertagande av patienter och korta köerna in på sjukhusen*
- 108 *att höja ersättningen för ST-tjänster i geriatrik och se över antalet ST-platser inom området*
- 109 *att utreda ett förslag för en alternativ primärvårdsorganisation för de mest sjuka äldre med specialistvård, undantagen lagen om valfrihet*

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

- 110 att stärka primärvårdens uppdrag som första linjens psykiatri så att merparten av husläkarmottagningarna kan erbjuda kompetent psykolog- och kuratorstöd för patienter med psykisk ohälsa
- 111 att förstärka resurserna för stöd och behandling till dem som fått en neuropsykiatrisk diagnos och utveckla stöd i form av exempelvis coaching för unga och unga vuxna med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- 112 att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda hur stöd till familjer med psykisk ohälsa kan förbättras i samarbete med kommunerna, där även internetbaserad kontakt kan utgöra en del av verksamheten
- 113 att skapa ett specialistcentrum med inriktning mot psykiatri där FoUU fungerar som en naturlig del av verksamheten.
- 114 att ta ett strategiskt helhetsgrepp över psykiatrin med syfte att samla den främsta kompetensen inom psykiatrisk forskning och vård för att peka ut framtidsvägarna för stockholmsregionens psykiatri
- 115 att förstärka den psykiatriska öppenvården med fler mobila team som kan förebygga att patienter läggs in i slutenvården i onödan
- 116 att utvärdera effekterna av införandet av vårdval inom specialiserad fysioterapi och primärvårdsrehabilitering i syfte att säkerställa en geografisk spridd verksamhet med fortsatt hög kompetens och brett utbud
- 117 att utreda hur vårdval kan utformas så att det omfattar hela vårdkedjan från insjuknande till återgång i arbete
- 118 att ställa ut ett närhetslöfte till medborgarna och utarbeta en etableringsstrategi som säkerställer att länets medborgare får en jämlik tillgång till såväl primär- som specialistvård
- 119 att landstinget genomför producentobundna läkemedelsprövningar, till exempel med andra landsting eller statliga aktörer
- 120 att ta fram en ordning för hur nya läkemedel ska utvärderas av landstinget inom två år från första introduktion

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

- 121 *att* hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att se över vinstuttaget från folktandvården och överväga att folktandvården får återinvestera en större andel av vinsten
- 122 *att* förstärka Folktandvårdens förebyggande uppdrag gentemot barn och unga för att minska kariesskadorna i de områden där problemen är störst.
- 123 *att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram en plan för hur hälso- och sjukvården, kommunerna och tandvården ska samverka kring riktade förebyggande munhälsoinsatser riktade till äldre som bor hemma där möjlighet till ökade insatser av dietister som ett stöd i hemtjänstens verksamhet ska övervägas
- 124 *att* genomlysningen av allmäntandvården snarast redovisas och att åtgärder sätts in omgående för att även de med sämst tandhälsa ska få del av den generellt förbättrade tandhälsan
- 125 *att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram förslag på hur trygg hemgång kan säkerställas för de mest sjuka äldre
- 126 *att* utveckla samarbetet mellan landstinget och Kommunförbundet Stockholms län om ett eventuellt ändrat huvudmannaskap för hemsjukvården
- 127 *att* kartlägga skillnader i utredning och läkemedelsförskrivning mellan män och kvinnor med demensdiagnos och ta fram åtgärdsprogram för att öka jämlikheten
- 128 *att* stärka kunskaperna inom geriatrik och specifikt demenssjukdomar på våra akutmottagningar och inom primärvården genom en samordnad utbildningsinsats
- 129 *att* genomföra en översyn av barnsjukvården i syfte att tydliggöra uppgifter och roller i vården av barn
- 130 *att* öka antalet vårdplatser inom den slutna barnsjukvården
- 131 *att* inrätta en barnsjukvårdsombudsman som ser över helheten och ansvaret inom barnsjukvården

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

- 132 *att* öka antalet utbildningsplatser inom barnsjukvården, särskilt angeläget är det att öka antalet utbildningsplatser inom bristspecialiteter, exempelvis inom barnonkologi
- 133 *att* införa en barnläkargaranti på närakuter
- 134 *att* genomföra riktade utbildningsinsatser inom barnmedicin för ST-läkare på husläkarmottagningarna och stimulera till placering på BVC under praktikperioden
- 135 *att* förenkla och tydliggöra ersättningssystemet inom vårdval Barn- och ungdomsmottagning
- 136 *att* kartlägga specialistkompetensen inom länets Barn- och ungdomsmottagningar
- 137 *att* utforma ett tilläggsuppdrag för astma och allergisjukdomar bland barn för vårdcentraler och barn- och ungdomsmottagningar
- 138 *att* utreda hur nybesökstiderna på barn och ungdomsmottagningar kan utökas
- 139 *att* ge patientnämnden verktyg att vidta åtgärder mot vårdgivare som inte rapporterar till patientnämnden
- 140 *att* uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att avbryta införande av vårdval geriatrik
- 141 *att* inrätta närakuter och låta akutsjukhusen driva dem som placeras på akutsjukhusen
- 142 *att* utarbeta en strategi för ett bra mottagande för nyanlända
- 143 *att* behandling för assisterad befruktning för ensamstående kvinnor ska inkluderas i högkostnadsskyddet i sjukvården så att kvinnan betalar sedvanlig patientavgift
- 144 *att* ersättningen för medicinska aborter ska höjas
- 145 *att* även akutsjukvården för barn ska vara avgiftsfri
- 146 *att* slopa avgiften för patienter som tvångsvårdas inom den psykiatriska vården

- 147 *att ambulanssjukvården även fortsättningsvis ska vara avgiftsfri för patienten*
- 148 *att uppdra åt trafiknämnden prioritera ökat kollektivt resande som mål i nämndes arbete och strategidokument*
- 149 *att uppdra åt trafiknämnden att avskaffa nuvarande zonindelning och införa enhetstaxa i SL-trafiken*
- 150 *att tillsammans med kommunerna genomföra kapacitetshöjande åtgärder för BRT-standard på stombussar i Stockholms tvärförbindelser och för detta ändamål söka statlig medfinansiering genom stadsmiljöavtal*
- 151 *att uppdra åt trafiknämnden att inventera och påbörja utbyggnad av sekundäruppgångar i tunnelbanan och pendeltåg och möjliga byten till andra trafikslag och möjliggöra nya bostäder*
- 152 *att uppdra åt trafiknämnden att i kommande utredning av framtidens färdtjänst verka för ökad konkurrens och högre kvalitet i färdtjänsten genom att sociala krav i nivå med kollektivavtal för all personal*
- 153 *att uppdra åt Trafiknämnden att inrätta en satsning på företagsförsäljning av SL:s månadskort*
- 154 *att uppdra åt trafiknämnden att ta fram en ny fastighetsstrategi som förbättrar service för resenärer och effektiviserar uthyrning av SL:s lokaler*
- 155 *att uppdra åt den trafiknämnden att utreda möjligheterna till att använda kontaktlösa kort i kollektivtrafiken*
- 156 *att uppdra trafiknämnden att fatta beslut om utbyggnad av plattformsdörrar på de mest trafikerade tunnelbanestationerna*
- 157 *att uppdra trafiknämnden att investera i saldoläsare i spärr*
- 158 *att uppdra trafiknämnden att återinföra bussarna på de 99 linjer där turtätheten minskat och återupprätta de 4 nedlagda linjerna*
- 159 *att uppdra trafiknämnden att se över möjligheterna till fler genomgående direktbussar*

- 160 *att genomföra en strategisk översyn av VBP-avtal*
- 161 *att tillsammans med bussoperatörer och kommuner ta fram en handbok riktad till kommuner med tydliga kriterier för hur framkomlighet för busstrafik bäst implementeras*
- 162 *att nya RUFS ska ha social hållbarhet som tydlig utgångspunkt och mål*
- 163 *att verka för att bostadsbyggnadsmålen i RUFS 2050 kan bli bindande*
- 164 *att införa ny princip om krav på bostadsbyggande för större kollektivtrafikinvesteringar*
- 165 *att skapa ett regionalt exportcentra för att stärka Stockholmsregionens tillväxt*
- 166 *att ta fram en strategisk utredning för kollektivtrafiksatsningar fram till 2050 som underlättar kommunernas långsiktiga bostads- och samhällsplanering.*
- 167 *att fastställa ett regionalt mål för bostadsbyggande utifrån ytterligare analys av behovet på uppemot 400 000 nya bostäder fram till 2030*
- 168 *att ge Tillväxt- och regionplanenämnden i uppgift att inrätta ett bostadsbyggnadskansli för att öka möjligheterna att arbeta med genomförandet av RUFS och då framförallt ett ökat bostadsbyggande*
- 169 *att söka fullvärdigt medlemskap i Filmregion Stockholm Mälardalen*
- 170 *att införa en ny länsfunktion för scenkonst med särskilt direktiv att samarbeta tillsammans med kommunerna med målet att alla grundskole- och gymnasieelever, med prioritering på ålder 13-19, ska ha rätt till minst två scenkonstupplevelser per termin*
- 171 *att skapa regionala kulturcentrum för att stärka tillgången till och utövandet av kultur i hela länet och skapa ökad samverkan mellan landsting och kommuner*
- 172 *att höja grundstödet till idrotten med 2 miljoner kronor*

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

- 173 *att* göra ett handslag med idrottsrörelsen om att avsätta 2 miljoner kronor i en särskild satsning för att ge Stockholmsidrotten möjlighet att arbeta mer med inkluderande och möjliggörande spontanidrott för alla barn och unga i länet
- 174 *att* tillsätta en utredning och översyn av fraktstödet i syfte att stärka företagandets möjligheter i Skärgården
- 175 *att* genomföra en omfattande utredning av hur landstingets verksamheter kan förläggas till skärgården och kustområden för att därmed skapa arbetstillfällen i skärgården
- 176 *att* ge landstingsstyrelsen i uppdrag att se till att ett nytt närsjukhus byggs med närakut med lokalisering i Handen
- 177 *att* ge landstingsstyrelsen i uppdrag att se till att ett nytt närsjukhus byggs med närakut i Barkarby
- 178 *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda byggnation av ett närsjukhus med närakut för specialistvård i Tumba
- 179 *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda byggnation av ett närsjukhus med närakut för specialistvård i Skärholmen
- 180 *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda placering, uppförande och drift av ett nytt akutsjukhus i södra Stockholm
- 181 *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda vilka av landstingets fastigheter som inte stödjer den nya sjukvårdsstrukturen eller som av annat skäl kan avyttras
- 182 *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att avyttra de fastigheter som efter ovan utredning bedömts ickestrategiska i syfte att möjliggöra exploatering för sjukvård, bostäder eller andra kommersiella ändamål
- 183 *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att påbörja försäljningen av östra Karolinska för sjukvård, bostäder eller annan kommersiell verksamhet
- 184 *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att i samråd med trafiknämnden genomföra en strategisk utredning av tunnelbanans utbyggnad

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

- 185 *att uppdra åt landstingsstyrelsen i samråd med trafiknämnden skjuta upp utbyggnaden av alla delar av Roslagsbanan som inte ingår i etapp 1 eller innebär säkerhetshöjande åtgärder eller bullerskydd*
- 186 *att uppdra åt landstingsstyrelsen att i samråd med kommuner och aktörer utarbeta en modell för hur ökade markvärden som uppstår med till exempel utbyggd tunnelbana kan utgöra en del av finansieringen*
- 187 *att Tvärbana norr - Kistagrenen ska genomföras som en utbyggnad med byggstart 2017*
- 188 *att uppdra åt trafiknämnden att ta fram en modell för BRT-trafik i Stockholms län*
- 189 *att uppdra åt trafiknämnden att genomföra förstudie av en snabbussutbyggnad av BRT-modell i stråket längs stomnätplanens linje L, den s.k. Stockholmsbågen*
- 190 *att avbryta utredning och förberedelser för konvertering av stombusstrafik till innerstadsspårväg*
- 191 *att ansöka hos regeringen att trängselavgifterna omvandlas till en regional avgift*

Motivering

Bygg ihop Stockholmsregionen – geografiskt, ekonomiskt och socialt

Stockholmsregionen har goda förutsättningar till en positiv utveckling. För att ta tillvara på dessa är det avgörande att regionen håller ihop och utvecklas mer jämlikt. Alla människor har lika värde och ska därför ha samma möjligheter att utvecklas och bidra till samhällets utveckling. Alla ska ha tillgång till jämlik vård, goda kommunikationer, attraktiva bostadsmiljöer, bra utbildning och en mångfacetterad arbetsmarknad.

Grunden för varje individs frihet är hälsa. Alla Stockholmsregionens invånare har rätt att kunna leva ett hälsosamt och utvecklande liv med välbefinnande och framtidshopp. Vi socialdemokrater har antagit WHO:s uppmaning att sluta folkhälsoklyftorna inom en generation och det är numera också regeringens målsättning. Vägen dit är en aktiv, jämlik vård och en bred folkhälsopolitik.

Stockholmsregionen har sedan länge en stark växtkraft och attraherar många att jobba, utbilda sig, forska, utveckla innovationer, starta och driva företag. Vi har en befolkning med erfarenhet, språkkompetens och kontakter från jordens alla hörn. Vi har god tillväxt och en stark vilja att värna vår och kommande generationers miljö.

Allt detta ger Stockholms läns landsting mycket goda ekonomiska förutsättningar. Vi har den högsta skattekraften av alla landsting, de snabbast växande skatteintäkterna och den högsta landstingskatten.

Samtidigt finns problem. Väntetiderna på sjukhusens akutmottagningar ökar, liksom trängseln i trafiken. Platsbristen inom förlossningsvården är akut och istället för fler busslinjer blir det färre. Landstinget klarar inom allt fler områden inte att leva upp till sina åtaganden. Stockholms läns landsting håller under moderat ledning på att bli en bromskloss för utvecklingen.

Grundorsaken till de brister som uppstår i sjukvården och trafiken handlar om bristande ekonomiskt ansvar och en oförmåga att prioritera rätt. Skatteintäkterna i vårt landsting ökar mest i hela landet, men kostnaderna

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

för den skattefinansierade sjukvården och kollektivtrafiken tillåts under landstingsmoderaternas ledning öka ännu mer.

Därför behöver kostnadsdrivande projekt och ineffektiva investeringar som inte ger patienter, resenärer och skattebetalare bättre kvalitet ge plats för effektiva framtidsinvesteringar och satsningar i sjukvård och trafik. Reformerna och investeringar som förenklar människors vardag, bidrar till Stockholmsregionens tillväxt och ger tydlig samhällsnytta ska prioriteras.

Vårt budgetförslag är därför inriktat på att skapa utrymme för att göra rätt investeringar, i att bygga ihop Stockholmsregionen geografiskt, ekonomiskt och socialt. För att nå dit måste vi göra tuffa prioriteringar. Därför lägger vi i vårt budgetalternativ skarpa förslag för att minska byråkratin, effektivisera vården och trafiken. Vi föreslår att ineffektiva investeringar i dyra projekt ger plats för lönsamma investeringar i mer tunnelbana och andra effektiva kollektivtrafiksatsningar såväl som investeringar i nya moderna sjukhus för att möta invånarnas krav i ett växande region. Vi föreslår en offensiv regionplanering med konkreta förslag på hur landstinget kan bidra till ökat bostadsbyggande, social sammanhållning och jämlika livsvillkor.

Den centrala sjukvårdsadministrationen i Stockholms läns landsting har fördubblats de senaste åtta åren, samtidigt som konsultkostnaderna har flerfaldigats. För oss socialdemokrater som värnar en skattefinansierad välfärd med hög kvalitet är det en oacceptabel utveckling. Vi föreslår i vårt budgetförslag att den centrala byråkratin och konsultkostnaderna successivt reduceras så att våra gemensamma skattepengar används mer effektivt och i högre utsträckning går till vård och trafik, och i lägre utsträckning till en dyr och ineffektiv privatiseringsbyråkrati.

Landstinget behöver bli bättre på att använda den resurs som privata vårdalternativ kan utgöra. Men då måste vi också ställa högre krav på den än vad landstingsmoderaterna och deras stödpartier idag gör. Kostnaderna för privata vårdbolags fria etableringsrätt och fria dragningsrätt på skattepengar tränger allt mer ut annan angelägen vård och hotar på sikt den svenska modellen med en gemensamt finansierad sjukvård för alla.

Privata och idéburna alternativ i vården är ett komplement till den offentliga vården. Men det finns inga rimliga skäl att tillåta högre kostnadsökningar i den privat utförda vården än i den landstingsdrivna och det finns inga skäl att hålla nere kvalitetskraven. Tvärtom är syftet med privata alternativ att de rätt organiserade kan och ska medverka till ny och

SKRIVELSE
2016-05-24

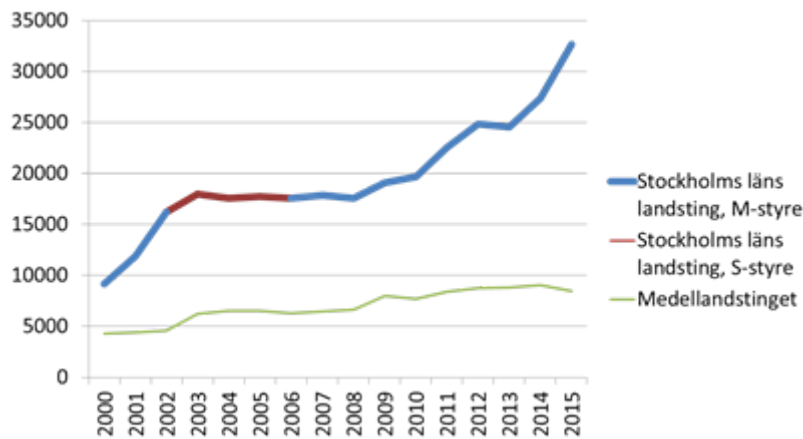
LS 2016-0257

bättre kvalitet och samtidigt bidra till ökad effektivitet. Vårdens organisation måste ses över för att alla invånare i Stockholms läns ska få en god och högkvalitativ vård.

Trots en stark ekonomisk och befolkningsmässig utveckling i Stockholmsregionen är landstingets ekonomiska situation idag snabbt på väg att bli mycket ansträngd. Fortsätter kostnaderna att öka i samma takt som de senaste åren kommer landstingets ekonomi att gå med årliga miljardunderskott flera år framåt, trots landets högsta landstingskatt, den högsta skattekraften och de snabbast ökande skatteintäkterna.

Ett avgörande skäl till att Stockholms läns landsting hamnat i den här situationen är landstingsmoderaternas ideologiska övertygelse om att sjukvård helst ska bedrivas i privat regi. Det har resulterat i en oförmåga att prioritera och hålla tillbaka kostnadsökningar inom flera av de s.k. vårdvalen, som i praktiken gett privata vårdbolag fri etableringsrätt och fri dragningsrätt på skattepengar. Men kostnadsproblemen har också sin orsak i en svag ägarstyrning och en allt för lättvindig användning av externa konsulter och en svällande administrativ överbyggnad. Dyra och ineffektiva investeringar i allt från Nya Karolinska sjukhusets till spårvägar mitt inne i centrala Stockholms län har efter tio års moderatstyre av landstinget lett till höga kapital- och driftskostnader som begränsar utrymmet att göra andra nödvändiga och planerade investeringar för lång tid framöver.

Diagram 1. Skuldsättning per invånare

Källa: Kommun och landstingsdatabasen (RKA)

Oförmågan att prioritera mer angelägna investeringar, i kombination med en slapp utgiftspolitik, leder till en snabbt ökande skuldsättning under moderat landstingsstyre. Den samlade investeringsstrategin, med modell för prioriteringar mellan projekt inom och mellan verksamhetsområden, används inte på det sätt som förutsatts. Den socialdemokratiska politiken syftar därför till att förhindra att fler misstag begås av den typen som lett fram till dagens situation.

Under 2017 kommer stora delar av Nya Karolinska Solna (NKS) att tas i drift. Sjukhuset markerar ett lyft för den högspecialiserade vården i länet, till gagn, glädje och stolthet för såväl patienter som vårdprofessioner och forskare. Ur politisk och ekonomisk synvinkel är NKS emellertid ett sorgebarn. Landstingsmoderaterna valde ett projektupplägg – OPS-avtal – som har gjort sjukhuset många miljarder dyrare än nödvändigt. Jämförbara sjukhus i Tyskland har byggts för en niondel av kostnaden för NKS. Ett ständigt växande antal tilläggsavtal gör att vi fortfarande inte vet det slutgiltiga priset. Sjukhuset har fått allvarliga undanträngningseffekter i investeringsbudgeten. Vi kräver att en extern revision görs av hela processen från planering via beslutsfattande till överlämning och drift.

Vi socialdemokrater kommer utöver de skarpa förslag vi lägger i denna budget att löpande återkomma med förslag till effektiviseringar av landstingets organisation och verksamheter.

Regionens utmaningar möts bäst genom en samlad beslutsorganisation som motsvarar det geografiska området. Vi vill därför att vårt landsting i likhet med alla andra f.d. landsting får bilda Region Stockholm och därmed i vissa delar överta ansvar och uppgifter från staten. På så sätt kan vi bättre samordna infrastruktur, kollektivtrafik och regionplanering med kommunernas bostadsbyggande.

En mer jämlik, jämställd och effektiv hälso- och sjukvård

En jämlik hälso- och sjukvård av bästa kvalitet för samtliga invånare i Stockholms län. Det är målet för den socialdemokratiska sjukvårdspolitiken i Stockholms läns landsting. Patienter ska kunna påverka och vara delaktiga, få vård efter behov och göra informerade val oavsett vem du är eller var du bor.

Stora investeringar för att möta framtidens behov i hälso- och sjukvården behöver genomföras de kommande åren. Något som kräver medvetna bortprioriteringar av sådant som inte ger patienterna bättre och mer effektiv sjukvård.

Stockholms befolkning växer, vi lever allt längre och medicinsk utveckling gör sjukvården bättre. En fantastisk utveckling som samtidigt betyder att vi blir allt fler multisjuka, fler kroniker och fler äldre, grupper som är i stort behov av en väl fungerande sjukvård. Ca 400 000 personer i vårt län är redan idag 65 år och äldre och ungefär 90 procent av dem klarar sig helt själva. För alla i denna stora grupp av äldre vore det klokt att investera i stöd och hjälp för ett aktivt åldrande som motvikt mot en passiv livsstil. Det skulle både de, deras nära och kära samt samhället tjäna på.

Socialdemokraterna vill att en bättre sjukvårdsstruktur ska byggas efter principer om att vård ska finnas där vi människor bor och arbetar. Sjukvårdens struktur och alla länsinvånarens tillgång till vård efter behov kan inte passivt lämnas över till privata vårdbolag. Landstinget måste ta ett större övergripande ansvar för att alla Stockholms läns invånare har tillgång till god vård. Det ansvaret varken kan eller bör privata vårdgivare ta.

Sjukvården ska planeras tillsammans med bostäder och kollektivtrafik. Det gör det lättare för sjukvården att möta individens behov närmare hemmet

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

och i vardagen. På så vis kan vi få en mer jämlik sjukvård med bättre tillgänglighet för patienterna.

Vi delar inte landstingsmoderaternas nya uppfattning att ett växande behov av akutsjukvård i vårt län kan lösas främst genom ianspråktagande av lokaler som idag används för kontorsändamål. Vi ser att det med stor sannolikhet kommer finnas behov av ytterligare ett akutsjukhus andra halvan av 2020-talet, och anser att planeringen för ett sådant bör fortsätta.

En översyn av nuvarande lokaler behöver göras för att stödja en ny och mer tillgänglig sjukvårdstruktur. Landstingets hela investeringsutrymme för kommande 15 år är uppbundna till nu kända investeringar. Landstinget behöver skapa ett större handlingsutrymme för att klara av även de utmaningar som finns åren efter 2020. Socialdemokraterna vill därför öka landstingets investeringsutrymme med ökade intäkter genom omprioriteringar på trafikområdet, och genom avyttring av landstingets fastighetsbestånd för vård, bostadsexploatering eller andra kommersiella verksamheter. Vi bedömer att utrymmet för avyttring av fastigheter är större än vad landstingsmoderaterna hittills redovisat men att ett sådant större utrymme också kräver ett mer aktivt arbete tillsammans med kommuner och privata aktörer.

Vi ger mot denna bakgrund i uppdrag till landstingsstyrelsen att genomföra den planerade avyttringen av Östra Karolinska samt att utreda och avyttra så stor andel som möjligt av landstingets icke-strategiska fastigheter för bostadsexploatering och kommersiella lokaler. Fastigheter som inte stödjer den nya sjukvårdsstrukturen ska utredas för exploatering. Därmed ökar landstingets investeringsutrymme utan att ytterligare öka den redan höga skuldsättningen, samtidigt som landstinget bidrar till att underlätta tillväxt av nya arbetsplatser och bostäder.

Under de senaste mandatperioderna har vi sett snabbt ökande kostnader för vården och en växande administrativ börda för vårdpersonalen. En utveckling som till stor del beror på den privatiseringsbyråkrati som den fria dragningsrätten på skattepengar och fria etableringsrätten för privata vårdbolag lett till. Läkare och annan vårdpersonal tvingas i för stor utsträckning ägna sig åt att fylla i olika listor för att få ersättning istället för att träffa patienter. Läkares, sjuksköterskors, undersköterskors och annan vårdpersonals möjlighet att påverka sitt arbete och göra professionella bedömningar behöver öka. Vi måste låta proffsen vara proffs.

SKRIVELSE
2016-05-24

LS 2016-0257

Alla individers rätt till en god vård är utgångspunkten för en socialdemokratisk sjukvårdspolitik. Privata och idéburna vårdalternativ kan vara ett värdefullt komplement till vården i offentlig regi och bidra till ökad valfrihet. Men privata vårdgivare bör inte ha en i praktiken fri dragningsrätt på skattebetalarnas pengar. Det är en ordning som urholkar förtroendet för den gemensamt finansierade vården. De skenande kostnaderna som den fria etableringsrätten för privata vårdbolag innebär, driver fram nedskärningar.

Vårdvalen går att utforma bättre, så att valfriheten kombineras med ekonomiskt ansvar, kvalitet i hela vårdkedjor och samarbete med den medicinska forskningen. Vi vill därför se över vårdvalen och sjukvårdens övriga arbetssätt i syfte att få bort ineffektiva system och byråkratiska hinder för en bättre vård.

Det råder brist på personal inom flera områden vilket innebär att all sjukvård inte är öppen och tillgänglig för patienterna, samtidigt som bristerna sliter hårt på personalen. Flera prognoser pekar mot ett ökande underskott de kommande åren av allmänläkare, barnmorskor och specialistsjuksköterskor och barnläkare.

Den moderata ledningen av landstinget har hittills visat ett svalt intresse för att effektivisera landstingets sjukvård, men för oss socialdemokrater som värnar en stark offentlig sektor och gemensamt finansierad välfärd är det avgörande att varje skattekrona används på mest effektiva sätt. Vi kommer därför löpande att föreslå olika åtgärder för att effektivisera sjukvården och landstingets övriga verksamheter.

En kapacitetsstark, långsiktig och hållbar kollektivtrafik

Vi socialdemokrater vill bygga ihop Stockholmsregion genom att förbättra vardagen för alla oss som bor här. En väl fungerande kollektivtrafik som klarar en ökande befolkningsmängd är avgörande för Stockholms fortsatta tillväxt. Kollektivtrafikens utbyggnad ska ske parallellt med krav på ett ökat bostadsbyggande i länets kommuner. Arbetspendlingen ska underlättas, de miljö- och klimatpåverkande utsläppen minska och restiderna kortas. Stockholmsregionen behöver en mångfald av trafikslag, men målet är att de miljömässigt bästa transportsätten, kollektivtrafik och cykel, ska vara norm.

Vi socialdemokrater är den drivande kraften bakom en utbyggd tunnelbana i länet. Tunnelbanan är stommen i det kollektiva resandet i Stockholm. Snabba resor med hög kapacitet ökar friheten och möjligheten att bo och arbeta i hela länet. Nu behövs mer tunnelbanekapacitet för att möta Stockholms läns tillväxt med klimatsmart resande. Utbyggd tunnelbana är också en viktig pusselbit för att öka bostadsbyggandet. Kapaciteten på befintliga linjer måste höjas när regionen förtätas. Utbyggnaderna av nio nya tunnelbanestationer som föreslagits i Stockholmsförhandlingen måste genomföras utan förseningar och inom kostnadsramen. Men det är långt ifrån tillräckligt. Ytterligare utbyggnader måste utredas och planeras redan nu för framtidens växande Stockholms län. Landstingets trafikpolitik måste värna om tillväxten och prioritera investeringar i hållbar, kapacitetsstark och långsiktig kollektivtrafik för framtiden.

Investeringar som ger oss i Stockholms län mer och effektivare trafik ska prioriteras framför dyra symbolprojekt med små eller inga effekter på resandet. Pendeltågstrafiken ska vara tillförlitlig, turtätheten öka och kapaciteten öka genom längre tåg, och busstrafiken uppgraderas och tvärkommunikationerna förbättras.

Prishöjningar löser inte SL:s långsiktiga problem med högre kostnader och svag intäktsutveckling. Med fokus på försäljning och attraktiv kollektivtrafik ska intäkterna stärkas, trogna resenärer värnas och nya värvas. Vi vill inte ha ett krångligt biljettsystem eller äventyra den höga andelen resenärer som reser på periodkort genom kraftiga höjningar. Vi vill avskaffa de orättvisa zongränserna och införa enhetstaxa på alla biljetter. På så sätt vill vi hålla ihop länet och öka kollektivtrafikandelen av resandet.

Bilda region Stockholm

Vi socialdemokrater har länge strävat efter att bilda Region Stockholm – en region med direktvalt parlament i likhet med bl. a. Region Skåne och Region Västra Götaland. En sådan regionbildning, med nuvarande länsgränser, skulle förbättra förutsättningarna för tillväxt och hållbar utveckling i vårt län. Med ett samlat ansvar för såväl kollektivtrafik som vägtrafik samt större möjligheter att samordna bostadsbebyggelse och en framtida sjukvårdsstruktur, kommer en Region Stockholm att ge RUFSS – den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län – en ökad tyngd i regionplaneringen.